

JAARVERSLAG 2012

Nijmegen, juli 2013

Inhoudsopgave:

Voorwoord	3
Algemeen	4
Individuele belangenbehartiging	5 t/m 9
Collectieve belangenbehartiging	10,11
Zelfregiecentrum	12 t/m 15
Huisvesting	16
Communicatie	17
Personele zaken	18,19
Bijlagen 1. Dienstverlening	20
2. Voorgeschiedenis	21
3. Inspraakreactie BWN/WIG	22,23

VOORWOORD

Het jaar 2012, met een uitloop naar januari 2013, was een bijzonder jaar in de historie van BWN. Niet alleen werd het 35-jarig bestaan gevierd met een receptie en een expositie in het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis. Als kroon op het werk van al die jaren belangenbehartiging op het terrein van sociale zekerheid kreeg BWN bovendien, op 25 januari 2013, de Burgemeester Dalesprijs toegekend.

Deze prijs is 'bedoeld voor vrouwen, mannen of organisaties die op vrijwillige, maar vooral persoonlijke en voorbeeldige wijze gestalte geven aan artikel 1 van de grondwet, dat het principe van non-discriminatie verwoordt.'

Verder waren er drukke voorbereidingen voor een verhuizing van Julianaplein 1 naar de St. Jorisstraat 72 en de samenwerking met WIG, Onderling Sterk en De Kentering onder de noemer Zelfregiecentrum Nijmegen.

Ondertussen ging het reguliere werk gewoon door.

Het aantal hulpvragen, spreekuren en bezwaarprocedures nam wederom toe, zowel ten aanzien van sociale zekerheid als Wmo/Awbz, ondanks nieuw beleid om mensen buiten de gemeente Nijmegen nog maar zeer beperkt van dienst te zijn.

Strengere wet- en regelgeving is hiervan een oorzaak, maar ook de toegenomen naamsbekendheid van BWN bij ketenpartners, beroepsorganisaties en behandelaars, die in toenemende mate mensen doorverwijzen.

Met de bezuinigingen van het Kabinet Rutte II staan gemeenten, en dus ook de gemeente Nijmegen, voor enorme opgaven. Deze betreffen de zorg, maar ook de sociale zekerheid. Zo is het voornemen om iedereen met een Wajong-uitkering (voor jong gehandicapten) de komende jaren te herkeuren. Wie kan werken, krijgt een bijstandsuitkering in plaats van Wajong en moet door de gemeente aan een baan worden geholpen. Het gaat om 230.000 jongeren. Het Kabinet verwacht dat slechts 40.000 van hen volledig en duurzaam gehandicapt zijn en hun uitkering kunnen houden.

De uitkomst van een herkeuring kan grote gevolgen hebben voor de inkomenspositie van Wajongers, die nu al niet riant is. We hebben het ernstige vermoeden dat een groot deel van hen een beroep zal doen op de dienstverlening/belangenbehartiging van BWN.

Ook in 2013 zal BWN weer zeer gemotiveerd aan de slag gaan, waarbij de cliënt te allen tijde het vertrekpunt in beleid en praktijk blijft.

Eric Poll,
voorzitter

ALGEMEEN

Receptie/expositie

Tijdens de jubileumreceptie van BWN (35 jaar) en WIG (40 jaar) op 13 juni in Cultureel Centrum De Lindenberg, opende bestuurslid Leo Kool van BWN de expositie 'Vijf eeuwen armen- en gehandicaptenzorg in Nijmegen', samen met voorzitter Cor de Beijer van WIG. Bij deze gelegenheid werd Jos Kersten door de vers aangetreden burgemeester Hubert Bruls onderscheiden met de zilveren Waalbrugspeld.

Op 14 december werd in de Mariënburghkapel nog een tweede expositie geopend als 51ste venster van het Canon van de Nijmeegse Geschiedenis, met als titel 'Nijmegenaren met een beperking'.

Zomeractie

Op 22 augustus is in het kader van beeldvorming een zomeractie gehouden in de Nijmeegse binnenstad. Medewerkers van WIG, BWN en Onderling Sterk, waren zichtbaar aanwezig in de stad en gingen in gesprek met het winkelend publiek, terwijl ze gratis setjes briefkaarten aanboden, met ludieke teksten.

Burgemeester Dales Prijs 2013

Aad Frederiks en Willemien van Hoof mochten op 25 januari namens BWN de Burgemeester Dales Prijs 2013 in ontvangst nemen.

'Gedragen door een kleine kern van professionals die terzijde wordt gestaan door een groot team vrijwilligers, ondersteunen zij mensen die zelf de weg niet kunnen vinden in de complexe wereld van WAO en sociale zekerheid', zo meldt het persbericht, waarin ook juryvoorzitter Wieneke Mulder en COC-voorzitter Joris Blaauw worden geciteerd:

Juryvoorzitter Wieneke Mulder: 'Het onderstreept de vraag naar de diensten van deze organisatie. In een tijd waarin overheden steeds meer bezuinigen op de zorg en de sociale zekerheid, ontstaat het gevaar dat mensen tussen wal en schip raken.' Joris Blaauw, voorzitter van COC Nijmegen: *'Het is mooi dat de jury heeft gekozen voor een hernieuwde interpretatie van gelijkheid. Niet alleen gelijkheid op gronden als geaardheid, sekse of etniciteit is van belang, ook gelijke toegang tot zorg en sociale zekerheid wordt geborgd door artikel 1 van de grondwet.'*

De prijs is door COC Nijmegen in het leven geroepen en is bedoeld voor vrouwen, mannen of organisaties die op vrijwillige wijze gestalte geven aan artikel 1 van de grondwet.

INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING

Methodiek

BWN behartigt primair de materiële belangen van haar klanten op het terrein van sociale zekerheid. In onze werkwijze hechten wij veel belang aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de cliënt. De ervaring leert, ondanks dat we een laagdrempelige organisatie zijn, dat het even duurt voordat klanten contact met ons durven opnemen.

Dat komt omdat er vaak niet alleen een vraag is of een probleem op het gebied van sociale zekerheid, maar er ook sprake is van achterliggende problematiek: moeite met het accepteren van verlies van mogelijkheden, een veranderend zelfbeeld, spanningen in de relatie, (dreigende) financiële malaise...

Willen wij de belangen van de klant goed behartigen, dan zal hij of zij openheid van zaken moeten geven. Dat is vaak niet makkelijk. Daarom proberen we van meet af aan een vertrouwensrelatie met de cliënt op te bouwen. Een spreekuur, niet zelden in aanwezigheid van de partner of een andere naaste, is daarvoor een zeer geschikt middel.

Voordeel van deze manier van werken is dat we een compleet beeld krijgen van de problematiek waar de klant mee kampt, wat helpt bij het juist beoordelen van zijn vraag. Voor problematiek waar BWN niet primair verantwoordelijk is, zorgen we voor een warme overdracht naar organisaties als Humanitas (thuisadministratie), RIBW (huisbezoek) en de Formulierenbrigade.

Kortom, we behartigen de materiële belangen van de klant, maar hebben ook nadrukkelijk aandacht voor psychosociale aspecten (erkenning, empathie) en we moedigen de cliënt via een empowerende werkwijze aan, om zoveel als mogelijk de regie over zijn eigen leven te (blijven) voeren. Het Zelfregiecentrum speelt hier een stimulerende rol in.

Volgens de definitie van MOvisie is zelfregie het vermogen om zelfstandig te beslissen hoe je leven op het gebied van bijvoorbeeld wonen, werken en sociale contacten, eruit moet zien. Bij zelfregie gaat het om de krachten, talenten en drijfveren van mensen, niet om hun problemen en beperkingen. Het vergroten van zelfregie leidt tot toename van zelfredzaamheid en participatie.

BWN is voor zowel collega-organisaties als klanten, vanwege de complexiteit van hulpvragen, vaak een laatste halte waar mensen nog terecht kunnen. Vandaar ook dat we ons afficheren als expertisecentrum sociale zekerheid. In veel casussen gaat het om zeer specifieke kennis die BWN, naast een uitgebreid netwerk van contacten bij instanties als bijvoorbeeld UWV, in huis heeft.

Ook in 2012 hebben opnieuw meer cliënten en instanties de weg naar BWN weten te vinden. Instanties die doorverwijzen zijn bureau Sociaal Raadslieden Nijmegen, Bureau WMO Nijmegen, Juridisch Loket, Stichting Het Inter-Lokaal, Iriszorg, MEE, SWON, UWV, Re-integratiebedrijven, NIM, RIBW en GGZ/psychiatrie.

Resultaten

Uit onderstaand overzicht blijkt dat het aantal hulpvragen blijft stijgen, wat bijgevolg ook een stijging van het aantal spreekuren tot gevolg heeft. Dit ondanks nieuw beleid om helpdeskvragen meer per mail te beantwoorden, om de spreekuurhouders te ontlasten.

	Hulpvr.	Spreekuur	Bezwaar/beroep
2009	3453	986	92 (81 Soc.Zekerheid/11 WMO)
2010	3500	1100	101 (90 Soc.Zekerheid/11 WMO)
2011	3650	1165	85 (78 Soc. Zekerheid/7 WMO)
2012	3992	1168	113 (83 Soc.Zekerheid/29 WMO/1 WWB)

Sociale zekerheid/Arbeid

Van het totaal aantal helpdeskvragen hadden er 2994 betrekking op het aandachtsgebied Sociale zekerheid/arbeid.

Er werden in het verslagjaar 113 bezwaar/beroepsprocedures opgestart.

Aan de met de gemeente Nijmegen afgesloten gemaximeerde prestatieovereenkomst kon in het verslagjaar ruimschoots worden voldaan: 23 geslaagde dossiers (van Nijmeegse burgers die met hulp van BWN een bezwaar- of beroepszaak hebben gewonnen, zo hun uitkering hebben behouden, en om die reden geen beroep hoeven te doen op een bijstandsuitkering van de gemeente Nijmegen).

In die gevallen waarin BWN klanten adviseert af te zien van een kansloze bezwaar/beroepsprocedure, legt zij prioriteit bij mogelijke instroom in loonvormende arbeid. Door de inspanningen op dit gebied, te vatten onder de noemers 'empowerment', 'toeleiden naar reïntegratie' en 'bevorderen zelfregie', zijn in het verslagjaar 8 personen ingestroomd in reguliere loonvormende arbeid en daarmee is instroom in de gemeentelijke bijstand voorkomen. Deze inspanning wordt in het huidige prestatiecontract met de gemeente niet gewaardeerd.

In het nieuwe subsidieverzoek van BWN wordt hierop dan ook geattendeerd.

In 2012 is wederom gebleken, dat de keuringscriteria bij UWV voor WAO/WIA aanzienlijk waren aangescherpt. Het aantal ongegrond-verklaringen in bezwaarprocedures vormde hiervan een bevestiging.

In het verslagjaar ontvingen klanten met een uitkering opnieuw indringende brieven van het UWV met als boodschap dat er een meldingsplicht is voor elke denkbare activiteit die klanten ondernemen. Dit staat haaks op ons beleid om klanten te activeren, om ze weer in beweging te krijgen, om zodoende weer perspectief voor zichzelf op te bouwen.

Wij hebben veel klanten kunnen overtuigen dat een melding niet direct tot een herkeuring zal leiden en dit ondersteund met een begeleidende brief van BWN, waarin we de gemelde activiteiten in het kader plaatsen van activering en het bevorderen van zelfregie.

In contacten met het UWV hebben we elke gelegenheid benut om deze zienswijze uit te dragen. Immers voor deze doelgroep is het bevorderen/hebben van structuur van wezenlijk belang.

Ten aanzien van de Wajong merken we dat het UWV in het verslagjaar wederom heeft ingezet op herbeoordelingen, waarbij de prioriteit wordt gelegd op participeren via bij voorkeur betaalde arbeid. Dit uit zich in aangekondigde huisbezoeken door UWV gecontracteerde re-integratiebedrijven en Wajong-informatiemarkten met de verplichting deze te bezoeken.

Deze werkwijze leidt tot onrust onder klanten, wat we terugzien op onze spreekuren.

WMO/AWBZ

Van het totaal aantal helpdeskvragen hadden er 998 betrekking op het aandachtsgebied WMO/AWBZ.

Voor het merendeel van de hulpvragen op het gebied van de WMO zijn nadien spreekuurafspraken ingepland om de hulpvraag optimaal te kunnen analyseren en vervolgens adequate ondersteuning/hulp te kunnen bieden.

Veelal was er sprake van het verstrekken van informatie en advies, vooral ook met de bedoeling de mogelijkheden af te tasten hoe de zelfredzaamheid van de cliënt te bevorderen en meer en meer in te zetten op zelfregie.

Namens cliënten zijn diverse bezwaarprocedures opgestart tegen gemeente Nijmegen inzake bijvoorbeeld het afwijzen of verminderen van vervoerskostenvoorziening; niet toekennen vervoersvoorzieningen; terugbrengen indicaties huishoudelijke verzorging HV2 naar HV 1; opleggen Eigen Bijdrage.

In totaal werden 30 procedures opgestart. In 2 gevallen werd een gegrondverklaring in bezwaar/beroep bereikt, waardoor cliënten alsnog over de gevraagde voorzieningen konden beschikken.

In 5 gevallen werd in overleg met cliënten het bezwaarschrift ingetrokken, terwijl in 1 geval een ongegrondverklaring volgde.

Van 1 van de ongegrondverklaringen werd beroep ingesteld bij de Rechtbank c.q. Centrale Raad van Beroep. Dit dossier staat nog open.

Verder staan er nog 21 dossiers open in bezwaar. Deze betreffen merendeels het overgrote deel het opleggen van eigen bijdragen voor individuele voorzieningen Wmo (sinds najaar 2011). De gemeente heeft deze bezwaren niet-ontvankelijk verklaard. Met als logica: het college heeft geen besluit genomen over het opleggen van eigen bijdragen. Dat heeft de gemeenteraad gedaan en tegen een besluit van de gemeenteraad kun je niet in bezwaar gaan. Daarom verklaren we het voorlopig bezwaar niet-ontvankelijk.

Als reactie hierop zijn BWN en WIG namens 17 klanten in beroep gegaan tegen dit niet-ontvankelijk verklaren bij de Rechtbank. Dit beroep was op 31 december 2012 nog onder de rechter.

Spreekuur op locatie

In het verslagjaar heeft BWN spreekuur gehouden op locatie bij het MS-centrum/UMC St. Radboud, CWZ/Psychiatrie en UMC St. Radboud/Aurora Psychiatrie.

Toename (toekomstige) inspanningen

Naar verwachting zal ook in 2013 sprake zijn van een verdergaande toename van inspanningen van BWN. Gewijzigde maatschappelijke omstandigheden annex wet- en

regelgeving (Wet Verbetering Poortwachter/WIA/Case Management/Reintegratie) en de heersende kredietcrisis/recessie zullen hiertoe bijdragen.

Ook de aangekondigde Participatiewet zal naar verwachting een toename van hulpvragen teweegbrengen.

De toegenomen naamsbekendheid, intensivering van de netwerkcontacten, (nog) makkelijkere toegankelijkheid, uitbreiding spreekuuractiviteiten, zowel intern als op locatie bij MS-centrum/UMC St. Radboud, CWZ/Psychiatrie en Aurora/UMC St. Radboud Psychiatrie en de kwaliteit van de verleende service spelen hierin een niet onbelangrijke rol.

Ook op het gebied van de WMO zal in volgende jaren sprake zijn van verdergaande toename van inspanningen van BWN, vooral gerelateerd aan de functies die vanuit de AWBZ naar gemeenten overkomen: persoonlijke verzorging en begeleiding.

Tevens wordt i.v.m. gewijzigde wet- en regelgeving een toename bezwaar/beroepsprocedures WMO voorzien.

Ook hier geldt, dat i.v.m. de toegenomen complexiteit van de hulpvragen, niet meer kan worden volstaan met 1-2 spreekuurcontacten per klant.

Vaker komt het ook voor dat tijdens spreekuurcontact/huisbezoek ook andersoortige problematiek wordt gesignaleerd.

Waar mogelijk probeert BWN ook in de oplossing/vraagverheldering daarvan een rol te spelen.

Gezien de ervaringen in het verslagjaar, valt in 2013 een groei in het aantal hulpvragen te voorzien **tot in totaal tussen de 3700 en 4000 [zie tabel]**. Daarmee is een absoluut maximum bereikt, afgezet tegen de beschikbare capaciteit.

Toename complexiteit hulpvragen

De complexiteit van de hulpvragen neemt toe, waardoor niet meer kan worden volstaan met 1-2 spreekuurcontacten met de cliënt. Vaker komt het namelijk voor dat tijdens spreekuurwerk ook andere problemen worden gesignaleerd.

Hierbij valt te denken aan:

- ondersteuning in opzetten administratie
- aansturing in treffen van betalingsregelingen
- voorkomen huisuitzetting of bemiddelen in vinden geschikte woonruimte
- voorkomen recidive detentie
- nagaan of er sprake is van voorliggende voorzieningen
- invoeren hulp crisisdiensten
- bemiddelen werkgever/werknemer ingeval dreigend conflict etc.
- uitleg nieuwe wet- en regelgeving (Participatiewet)

Gebleken is, dat het eerder regel dan uitzondering is geworden, dat 3-4 spreekuurcontacten met cliënt nodig zijn om de hulpvraag adequaat te kunnen analyseren, waarna vervolgens een traject kan worden uitgezet.

Wel wordt er uit oogpunt van efficiency naar gestreefd de hulpvragen vaker per mail te beantwoorden.

Met name wanneer er sprake is van psychische problematiek wordt gebruik gemaakt van netwerkcontacten om op redelijke korte termijn adequate hulp in gang te zetten, bijvoorbeeld middels doorverwijzing via huisarts naar GGZ of inschakelen crisisdienst. BWN blijft hierin –op verzoek van cliënten, met wie een vertrouwensband is ontstaan – veelal in de sfeer van persoonlijke begeleiding een actieve rol vervullen. Om hulpvragen ook op dit gebied adequaat te kunnen analyseren zijn inmiddels niet alleen 3-4 spreekuurcontacten per klant nodig, maar worden vanwege de fysieke en/of psychische gesteldheid van de doelgroep steeds vaker bezoeken in behandelinrichtingen afgelegd.

COLLECTIEVE BELANGENBEHARTIGING

Clëntenparticipatie

BWN neemt via Ton van Hout deel aan Klantgroepenoverleg SoZaWe, (KGO). Dit overleg adviseert ambtenaren (management) en burgemeester en wethouders over beleid en uitvoering op het gebied van uitkeringen, re-integratie en minimabeleid.

KGO is feitelijk de cliëntenraad WWB – Wet Werk en Bijstand.

Zitting daarin hebben instellingen die de belangen behartigen van mensen die te maken hebben met de uitvoering van de WWB. Dit zijn FNV, Het Inter Lokaal, Vluchtelingenwerk, WIG/BWN, De Kentering, ANBO, Diakonie en de gesubsidieerde arbeid. In september is afscheid genomen van de vertegenwoordiging van de gesubsidieerde arbeid omdat deze organisaties gestopt zijn. In 2012 is dit overlegplatform 9 maal bijeengekomen. De WWB in Nijmegen kent zo'n 6.000 klanten.

De volgende onderwerpen zijn in het maandelijks overleg aan de orde geweest: afbouw gesubsidieerde arbeid en de pensioenvoorziening voor ID'ers, Beleidsplan Schuldhulpverlening, Beleidsplan Minimabeleid, raadsvoorstel 'Tegenprestatie naar Vermogen', regionale samenwerking op domein werk, inzet sociale wijkteams en invoering huishoudtoets.

Een aantal van deze zaken hebben geleid tot een advies aan B&W; met name is veel aandacht besteed aan de pensioenvoorziening voor ID'ers. Daarnaast hebben we geadviseerd over voorgenomen landelijke wettelijke veranderingen in de WWB (vooral over de invoering van de huishoudinkomens toets), en de regeringsplannen rond de Wajong en de WSW. Daaraan gekoppeld is een advies over de regionale samenwerking rond de uitvoering van de Participatiewet uitgebracht.

In het maandelijks overleg is ook altijd ruimte voor signaleringen uit de deelnemende organisaties. Belangrijk daarbij waren: de langdurigheidstoeslag, de beslagvrije voet, draaideurklanten en vluchtelingen zonder status.

Het advieswerk en de discussie over de uitvoering van de sociale zekerheidswetten werd in 2012 in hoge mate beïnvloed door het zeer wisselende politieke klimaat. De WWNV, wet werken naar vermogen, was eind 2010 aangekondigd en in 2011 verder uitgewerkt, maar werd begin 2012 ingrijpend veranderd door het 'lente akkoord' en later dat jaar vervangen door de Participatiewet.

PGN/JMG

BWN is via Ton van Hout vertegenwoordigd in het Platform Gehandicaptenbeleid Nijmegen (PGN), thans de Adviescommissie Jeugd, Maatschappelijke opvang en Gehandicaptenbeleid, die in het verslagjaar 11 maal plenair bijeenkwam. Als voorzitter van de werkgroep Arbeid, Inkomen en Scholing hebben vooral de Regeling chronisch zieken en gehandicapten, de Wet Werken naar vermogen en de ombuiging bij de Wsw veel aandacht van hem gevraagd. Ton was steller van het advies over de nota 'Iedereen participeert'. Hij is tevens vice-voorzitter van de adviescommissie.

Ook Jos Kersten, beleidsmedewerker BWN, maakt deel uit van de adviescommissie. Hij is voorzitter van de werkgroep Gehandicaptenbeleid. Hij was steller van adviezen over: eigen bijdrage Wmo; benutten ervaringsdeskundigheid mensen met een beperking door sociale

wijkteams; aanbesteding huishoudelijke hulp; transitie AWBZ en Jeugdzorg; mantelzorgondersteuning; voorgenomen bezuiniging op rolstoelvervoer naar dagbesteding; beleidsplan sport en bewegen.

Inspraak

Naar aanleiding van het raadsvoorstel 'Uitvoering moties *Herstel perspectief kinderen en Geen stapeling voor mensen met lage inkomens*' (januari 2012) heeft adviescommissie JMG ervoor gepleit, in een ongevraagd advies, om een inkomensnorm van 130 procent te hanteren voor vergoeding van opgelegde eigen bijdragen via de bijzondere bijstand. En eenzelfde norm voor algemeen gebruikelijke voorzieningen: verdien je minder dan deze norm, dan krijg je alle kosten vergoed. College en raad hebben uiteindelijk in beide gevallen gekozen voor een norm van 120 procent.

In een inspraakreactie (bijlage 3) hebben BWN en WIG ervoor gepleit de eigen bijdragen tot die norm van 120 procent eenvoudigweg niet te laten innen door het CAK. Je belast klanten dan niet met het doen van een aanvraag ter compensatie van de opgelegde eigen bijdrage bij de bijzondere bijstand, je hebt dan dus ook geen uitvoeringskosten, maar wel 100 procent bereik van je doelgroep. College en raad hebben deze oplossing helaas niet overgenomen, omdat deze te duur zou zijn.

Actie 'Laat ons niet in het duister verdwijnen'

Najaar 2012 trad het Kabinet Rutte II aan.

In het Regeerakkoord werden enorme kortingen opgenomen;

- 75% korting op huishoudelijke hulp
- 25% korting op de Awbz-functie begeleiding (wordt Wmo)
- 25% korting op de Awbz-functie persoonlijke verzorging (wordt Wmo)
- de overgang van de jeugdzorg naar de gemeente (met een fikse korting)
- de korting op vervoer naar dagbesteding (meer dan gehalveerd)
- 25% korting op dagbesteding (wordt Wmo)
- 50 miljoen korting op hulpmiddelen Wmo; ca. een 0,5 miljoen voor Nijmegen
- Extramuraliseren ZZP 1 t/m 4 (mensen hebben geen toegang tot instelling meer)

De focus in het nieuws rond het Regeerakkoord lag vooral op de zorgpremie, de hypotheekrenteaftrek en het ontslagrecht. Mondjesmaat is er gesproken over de gevolgen voor de zorg. Enkele wethouders hebben een opiniestuk geschreven in De Gelderlander. Ook thuiszorginstellingen en vakbonden roerden zich, maar het geluid van cliënten klinkt nauwelijks door. In de afgelopen Kabinetsperiode is ook veel bezuinigd op cliënten- en patiëntenorganisaties (Programma VCP, landelijke patiëntenorganisaties, CG-Raad, Zorgbelang etc.)

Op 14 december hebben we als partners van het Zelfregiecentrum, in de Mariënburghkapel, een 'hartverwarmende actie voor zorg & welzijn' gehouden tegen de bezuinigingsplannen van het Kabinet Rutte II. Er werden kaarsjes gebrand met als boodschap: laat ons niet in het duister verdwijnen.

ZELFREGIECENTRUM

Convenant Zelfregiecentrum

Op 5 november 2012 hebben vertegenwoordigers van de besturen van WIG, BWN, Onderling Sterk en De Kentering een convenant gesloten om per maart 2013 samen te werken onder de noemer Zelfregiecentrum Nijmegen.

De partners blijven ieder zelfstandig bestaan, maar zetten qua identiteit een stapje terug ten gunste van de gezamenlijke noemer Zelfregiecentrum Nijmegen. Na twee jaar wordt een besluit genomen over een definitieve organisatievorm.

Centrale locatie van het Zelfregiecentrum wordt St. Jorisstraat 72, waar WIG, BWN en Onderling Sterk per 7 maart 2013 worden gehuisvest. De Kentering blijft werken vanaf haar huidige locatie aan de Limoslaan 10.

Notitie Zelfregiecentrum voor Nijmegen

Juni 2012 hebben is de definitieve versie van de notitie Zelfregiecentrum voor Nijmegen aan het college van burgemeester en wethouders verstuurd, waarin het concept van een zelfregiecentrum is uitgewerkt. In deze laatste versie is ook een hoofdstuk over de opbrengsten opgenomen.

Bij zelfregie gaat het om de krachten, talenten en drijfveren van mensen, niet om hun problemen en beperkingen. Het vergroten van zelfregie leidt tot toename van zelfredzaamheid en participatie.

Movisie geeft aan dat het zelfvertrouwen van deelnemers aan een zelfregiecentrum groeit, doordat zij actief en constructief bezig zijn. Naarmate zij actiever en positiever zijn, neemt hun welzijn en gezondheid toe. Met een citaat: 'Het zelfregiecentrum levert gezondheidswinst op, en daardoor economische winst, omdat er een geringer beroep wordt gedaan op huisartsen en er minder wordt aangeklopt bij hulporganisaties en zorginstellingen.'

Andere aspecten van de maatschappelijke meerwaarde zijn volgens Movisie (leaflet Zelfregiecentra, www.movisie.nl, 2012):

Voor kwetsbare burgers:

- Het zelfregiecentrum stimuleert hen hun talenten te ontwikkelen (initiatieven te nemen, verantwoordelijkheid te dragen, sociale contacten aan te gaan, diensten te verrichten voor de samenleving).
- Binnen het zelfregiecentrum zetten zij hun ervaringskennis om in ervaringsdeskundigheid en zetten die vervolgens om in positieve activiteiten voor anderen.
- Zij breiden hun sociale netwerken uit door het ondernemen van vele activiteiten.
- Zij leveren door hun diensten een positieve bijdrage aan de samenleving.
- Zij verbeteren de beeldvorming over mensen met een beperking.

Voor gemeenten:

- Het zelfregiecentrum activeert kwetsbare burgers tot activiteiten passend bij hun behoeften en wensen.

- Het zelfregiecentrum vergroot de zelfredzaamheid en het meedoen van kwetsbare burgers.
- Het zelfregiecentrum levert een bijdrage aan een levendige civil society met actieve burgers.
- Kwetsbare burgers leveren een positieve bijdrage aan de samenleving.
- Door het zelfregiecentrum neemt het beroep op welzijnsvoorzieningen af doordat mensen positief en actief bezig zijn.
- Het zelfregiecentrum benut de eigen kracht van kwetsbare burgers en is daarmee ook een voorbeeld voor professionals die nog niet die eigen kracht aanboren.
- Het zelfregiecentrum wordt 'gevonden' door de groep mensen die als 'moeilijk bereikbaar' bekend staat.

Concept Zelfregiecentrum

Zelfregiecentrum Nijmegen stimuleert mensen met een beperking (in de meest ruime zin) zoveel mogelijk zelf de regie te nemen over hun leven.

Dat doen we vanuit het volgende idee:

Als je iets in je situatie wilt veranderen, dan moet je zelf in beweging komen. Of dat nu gaat over het vervullen van een wens of het oplossen van een probleem.

Bij het Zelfregiecentrum Nijmegen kun je zelf stappen zetten.
Samen met anderen. Met een steuntje in de rug.

Het zelfregiecentrum biedt mogelijkheden om:

- Anderen te ontmoeten
- Je ervaringen te delen met lotgenoten
- Je ervaringsdeskundigheid in te zetten
- Trainingen te volgen om je sterker te voelen
- Hulpvragen te stellen
- Vrijwilligerswerk te doen
- Zelf een activiteit te starten

Daarnaast doen we aan collectieve belangenbehartiging van mensen met een beperking, via een aantal kanalen:

- Deelname aan adviesraden college van burgemeester & wethouders
- Deelname aan cliëntenraden en uitvoeringsoverleggen
- Inspraak bij de gemeente
- Het organiseren van acties

We richten ons in eerste instantie op mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Dit heeft te maken met de achtergrond van de deelnemers van het ZRC.

We vatten 'beperking' echter in de meest ruime zin op. We sluiten ons aan bij de formulering die Zelfregiecentrum Venlo hanteert: 'Wij ondersteunen mensen die om allerlei redenen minder tot hun recht komen dan zij zouden willen. Dit kan bijvoorbeeld zijn omdat je ziek bent geworden, een tijd in behandeling bent geweest, veel tegenslagen hebt gehad, steeds tegen dezelfde negatieve situaties aanloopt, veel denkt maar moeite hebt met doen,

het gevoel hebt er alleen voor te staan, je niet gehoord of gezien voelt, minder energie hebt dan je zou willen, moeite hebt met voor jezelf opkomen of allerlei andere redenen.'

Vorbereidingen Zelfregiecentrum

Huisstijl

Na een zogenaamde 'pitch' tussen drie bureaus is voor een logo gekozen met frisse kleuren, dat ook van afstand goed zichtbaar is en goede toepassingsmogelijkheden biedt voor gedrukte media (briefpapier, folders, flyers), digitale media (website, facebook) en het kantoorpand (incl. bewegwijzering).

Website

Na een grondige oriëntatie hebben we een programma van eisen voor een website opgesteld. Vervolgens hebben we een aanbieder geselecteerd, die een ontwerp heeft gemaakt. De website moet nog worden gevuld.

Gesprekken met netwerkpartners

Er zijn oriënterend gesprekken gevoerd met allerlei netwerkpartners. In die gesprekken hebben we laten weten wat wij straks te bieden hebben en horen we wat de organisatie reeds op dit gebied doet. We kijken of we concrete afspraken kunnen maken over samenwerking, in de vorm van: informatie uitwisselen, burgers doorverwijzen, deelname aan gezamenlijke projecten e.d.

Oriëntatie op methodieken, ontwikkelen van trainingen

We hebben ons georiënteerd op verschillende methodieken voor de verschillende doelgroepen. We zijn verder tot twee keer toe op werkbezoek geweest in Eindhoven, om ons te oriënteren op de methodiek 'zelfhulp door lotgenotencontact'.

Vorbereiden manifestatie

In het verslagjaar zijn we druk geweest met de voorbereidingen van de manifestatie 'Ervaar je eigen kracht'. Deze is op 2 maart 2013 gehouden in de Ark van Oost en was het officiële startschot voor het Zelfregiecentrum.

In het kader van promotie van het Zelfregiecentrum werd op 20 november, tijdens de Dag van de Kwaliteit GGZ, een workshop verzorgd.

Bezuinigingen versus zelfregie

Vanwege noodzakelijk geachte bezuinigingen doet iedere gemeente in het land een groter beroep op de eigen kracht en het eigen netwerk van mensen met een beperking. Om hen daarin te ondersteunen, zijn er middelen vrijgemaakt voor ons Zelfregiecentrum.

Daarbij passen twee opmerkingen:

- 1 Er zijn grenzen aan het beroep dat je kunt doen op eigen kracht en het inschakelen van het sociale netwerk. Het gevaar is dat gemeenten onder met mom van 'zelfregie' te kort door de bocht gaan.
- 2 Het effect van de zeer forse bezuinigingen zal zijn, dat veel mensen zullen ervaren, dat ze juist nog meer afhankelijk worden (bijvoorbeeld van vrienden en familie) en minder zelf keuzes kunnen maken.

De uitdaging voor het Zelfregiecentrum is om:

- 1 Als belangenbehartiger een scherp oog te hebben voor de grenzen aan zelfregie.
- 2 Te laten weten, juist nu voorzieningen zwaar onder druk staan, dat het extra van belang is om weerbaar te zijn en wat wij daarin kunnen betekenen. Je hebt niet om je beperking gevraagd, je hebt niet om allerlei bezuinigingen gevraagd, maar ze zijn wel een feit en je hebt ermee om te gaan.

De boodschap die we als Zelfregiecentrum willen uitdragen, is: als je iets aan je situatie wilt veranderen, moet je zelf in beweging komen. Of dat nu gaat over het vervullen van een wens of het oplossen van een probleem.

HUISVESTING

Vanwege het aflopen van het huurcontract op Julianaplein 1 is in het verslagjaar druk gezocht naar een nieuwe locatie. Deze werd na een lange periode van oriënteren, rekenen en onderhandelen gevonden in het pand op het adres de St. Jorisstraat 72, aan de rand van het Nijmeegse centrum.

De gemeente toonde zich bereid, in het kader van het Zelfregiecentrum, de kosten van een ontmoetingsruimte en een trainingsruimte te financieren.

Voor de toegankelijkheid van het pand is een beroep gedaan op de Stimuleringsregeling Toegankelijkheid van de gemeente Nijmegen. Daarnaast zijn verscheidene fondsen bereid gevonden bij te dragen in de incidentele verhuiskosten.

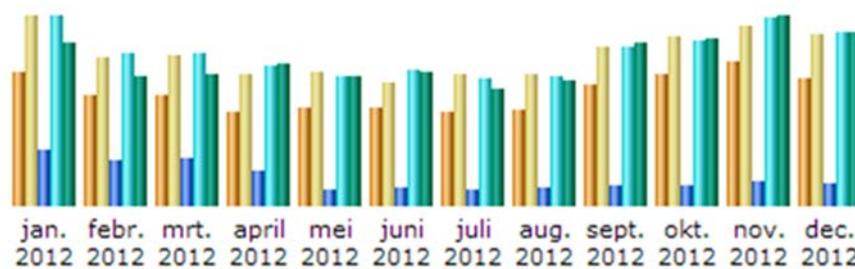
COMMUNICATIE

Wmo-krant

BWN is deelnemer aan de Wmo-krant 'Meedoen in Nijmegen'. Dit is een samenwerkingsverband van zorg-, welzijns- en belangenorganisaties, die twee keer per jaar een themakrant verzorgen voor alle mensen die een voorziening hebben via de Wmo. De thema's in 2012 waren 'Je vindt het in je buurt' en 'Uitgaan van je eigen kracht'.

Website

De website www.stichtingbwn.nl trok in 2012 17.000 unieke bezoekers. Dit getal onderschrijft vooral de behoefte aan informatie over wet- en regelgeving op het gebied van sociale zekerheid.

Maand	Unieke bezoekers	Aantal bezoeken	Pagina's	Hits	Bytes
jan. 2012	1,751	2,499	14,925	50,826	775.38 MB
febr. 2012	1,452	1,971	12,220	40,768	618.58 MB
mrt. 2012	1,452	1,991	12,571	41,121	632.27 MB
april 2012	1,227	1,723	9,529	37,372	673.86 MB
mei 2012	1,305	1,756	4,446	34,753	618.29 MB
juni 2012	1,293	1,620	4,658	36,477	642.54 MB
juli 2012	1,243	1,740	4,161	33,931	560.18 MB
aug. 2012	1,273	1,749	4,714	34,895	601.54 MB
sept. 2012	1,587	2,104	5,187	42,875	777.19 MB
okt. 2012	1,731	2,224	5,159	44,572	794.88 MB
nov. 2012	1,908	2,370	6,283	50,417	904.46 MB
dec. 2012	1,687	2,259	5,783	46,456	828.31 MB
Totaal	17,909	24,006	89,636	494,463	8.23 GB

PERSONELE ZAKEN

Bezetting

Aad Frederiks en Angelique van Megen kwamen in 2009 als beroepskrachten mee over van WIG/BWN.

Aad Frederiks is directeur en Angelique van Megen medewerker secretariaat en administratie. Als consulente sociale zekerheid houdt Angelique ook spreekuren.

BWN heeft verder voor 10 uren/week Jos Kersten in dienst, die zich bezighoudt met collectieve belangenbehartiging, meedenken en -praten over strategische vraagstukken, en redactionele producties.

Naast deze 3 beroepskrachten zijn verder nog actief:

Ton van Hout houdt zich bezig met advisering en cliëntenparticipatie.

Marian Nicolassen bestiert samen met Angelique het secretariaat en administratie.

Mw Anny Langen (WMO) en mw Willemien van Hoof (Sociale Zekerheid) zijn nog steeds als consulente Sociale Zekerheid/WMO actief.

Lilian Vermond-Thijssen en Paul Vermond verzorgen nog steeds samen met de boekhouder Leida Koenders de financiële administratie.

Mw Mr. Mirjam van Sambeek, houdt zich als juriste op een voortvarende wijze bezig met bezwaar/beroepprocedures en ontlast daarmee de directeur/sociaal raadsman in niet onbelangrijke mate, waardoor hij zich meer kan richten op zijn eigen kerntaken.

Scholing

De (sociaal) raadsman en raadvrouw volgen in het kader van bijscholing met regelmaat modules Sociale Zekerheid en WMO.

Ook zijn hernieuwd abonnementen afgesloten met opleidingsinstituten, waarbij BWN alle medewerkers in de gelegenheid stelt digitaal kennis op te halen c.q. bij te scholen.

Op verzoek van UWV neemt de directeur BWN deel aan intercollegiale toetsingen van arbeidsdeskundigen van UWV. Hiermee kan het netwerk binnen UWV in het belang van de doelgroep nog verder worden verbreed. Bovendien biedt dit overleg voor BWN de gelegenheid in spreekuurwerk verkregen signalen direct via korte lijn terug te koppelen naar medewerkers UWV. Soms kan dit ertoe leiden dat een bezwaarprocedure kan worden voorkomen. Bij dit overleg is voor BWN altijd het vertrekpunt: het belang van de cliënt.

Ook met Bureau Juridische Zaken (v/h Bezwaar en Beroep) vindt overleg plaats in het kader van pre-mediation met de bedoeling om zinloze/tijdrovende procedures te voorkomen.

Samenstelling bestuur (per 01 januari 2011)

Eric Poll

voorzitter

Leo Kool

secretaris/penningmeester

Directeur

Aad Frederiks

Beleidsmedewerkers

Jos Kersten

Ton van Hout

Juriste:

Mirjam van Sambeek

Secretariaat/Administratie

Angelique van Megen

Marian Nicolassen

Financiële administratie

Lilian Vermond-Thijssen

Paul Vermond

Consulentes Sociale Zekerheid/WMO

Willemien van Hoof

Anny Langen

Angelique van Megen

Stagiaire HAN/Recht

Dounia van Wamel

BIJLAGE 1: DIENSTVERLENING

Filosofie BWN

- We werken vanuit cliëntperspectief voor inwoners van Nijmegen
- We behartigen zakelijke belangen (uitkering, werk, voorzieningen)
- We hebben ook aandacht voor mentale aspecten (erkenning, empathie)
- We bieden evt. begeleiding aan gedurende het traject (bij gesprekken met instanties)
- We moedigen mensen aan om zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven te blijven voeren (empowerment).
- We stellen werk boven uitkering, omdat werk emancipatie bevordert

Diensten

In het kort komt het huidige dienstenaanbod van de BWN op het volgende neer:

- houden van spreekuren: informatie en advies sociale zekerheid / empowerment / reïntegratie;
- voorlichting en advies verstrekken en het aanleveren van tools ter bevordering van zelfregie van de doelgroep
- voorbereiding, hulp/ondersteuning en begeleiding bij WAO/WAZ/WAJONG/WIA-keuring door verzekeringsarts UWV;
- voorbereiding, hulp/ondersteuning en begeleiding bij gesprek arbeidsdeskundige UWV;
- hulp bij opstellen aanvraag voorzieningen WMO, alsmede voorbereiding, hulp/ondersteuning en begeleiding bij indicatiestelling gemeente/CIZ/keuringsarts CIZ;
- rechtshulpverlening; het voeren van bezwaar- en/of (hoger) beroepsprocedures UWV/Gemeente/Rechtbank/Centrale Raad van Beroep;
- geven van een second opinion in sociaal-juridische geschillen en via netwerkexpertise verstrekken van verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige adviezen;
- bemiddeling inzake verzuimbegeleiding (Wet Verbetering Poortwachter/Case-management);
- bemiddeling en empowering bij reïntegratie van arbeidsongeschikt geworden personen;
- onderhouden uitgebreide netwerk (verzekeringsartsen, arbeidsdeskundigen, advocaten, rechtbanken, overheidsinstellingen, hulpverleningsinstanties, werkgevers, regiodirectie UWV, lokale, regionale en landelijke politiek/patiëntenverenigingen)
- adviseren van college van Burgemeester en Wethouders middels deelname in adviescommissie JMG

BIJLAGE 2: VOORGESCHIEDENIS

BWN bestond al ruim 20 jaar als een zelfstandige stichting toen door het intrekken van een belangrijk deel van de gemeentelijke subsidie door het toenmalige bestuur besloten werd de stichting BWN in 2003 op te heffen.

Om de dienstverlening voor de doelgroep veilig te stellen, werd aansluiting gezocht en gekregen bij stichting Arcon uit Overijssel. De organisatie is toen verder gegaan onder de vleugels van stichting Arcon. Toen deze partij zich eind 2006 terugtrok, werd mede dankzij de inbreng van de WIG (Werkgroep Integratie Gehandicapten/Nijmegen) het voortbestaan van BWN veilig gesteld. Met WIG had BWN al door de jaren heen een nauwe samenwerking, voornamelijk waar het hulpvragen inzake de WMO (v/h WvG) betreft en om pragmatische redenen is BWN toen als project bij stichting WIG ondergebracht.

Na 2 jaren als projectonderdeel van de WIG te hebben gefunctioneerd is gekeken of we die vorm wilden handhaven. Uiteindelijk besloot het Bestuur van de WIG en de medewerkers de nauwe samenwerking voort te zetten, maar beide organisaties financieel te ontvlechten.

Per 1 januari 2009 werd BWN weer een zelfstandige stichting met een eigen bestuur.

Veel werk werd verzet om de "nieuwe" Stichting (voluit Stichting Belangenbehartiging Sociale Zekerheid BWN) tijdig en wel voor 01-01-2009 "in de lucht" te krijgen.

Een nieuw bestuur werd geformeerd, directeur werd benoemd en arbeidscontracten van medewerkers bij WIG werden door de nieuwe Stichting "overgenomen".

Omdat BWN voor veel mensen een belangrijke brugfunctie vervult, werd als logo/motto in de nieuwe huisstijl de omschrijving "BWN helpt mensen over de brug" gelanceerd. Ook werd een nieuwe goed leesbare website ontworpen (www.stichtingbwn.nl)

Tevens werd in het kader van de financiële ontvlechting van BWN in goed overleg met de betrokken wethouders en respectievelijke ambtenaren per datum oprichting een rechtstreekse financiering (subsidie) voor BWN door de gemeente Nijmegen gerealiseerd. Deze financiering oftewel inkomsten BWN bestaat uit een basissubsidie en een prestatieovereenkomst.

BIJLAGE 3

Inspraakreactie BWN en WIG over raadsvoorstel Uitvoering moties 'Herstel perspectief kinderen' en 'Geen stapeling voor mensen met lage inkomens' (maart 2012)

We beperken ons in deze inspraak tot de motie 'geen stapeling voor mensen met lage inkomens'.

Er is iets raars aan de hand met het raadsvoorstel over deze motie.

Compensatie eigen bijdragen

Als je de stapeling van bezuinigingsmaatregelen voor mensen met lage inkomens wil voorkomen, is er een bijna perfecte oplossing: het niet-innen van eigen bijdragen Wmo via het CAK:

- Je hebt 100% bereik van de doelgroep
- Je hebt geen uitvoeringskosten
- Je compenseert de doelgroep direct
- Je belast klanten niet

Het is bijna-perfect, omdat je mensen met wel een laag inkomen maar ook een eigen vermogen, niet kunt onderscheiden.

Maar daar is een oplossing voor te bedenken. Bijvoorbeeld door klanten, die straks allemaal een brief krijgen, eenmalig te vragen naar een verklaring over eigen vermogen.

Zou dat sowieso om een grote groep gaan?

Een ander bezwaar dat genoemd wordt, en dat lijkt het voornaamste bezwaar, is dat het een 'dure' oplossing is. Dat is een heel rare term in dit verband. Je bereikt je doel voor 100%, maar omdat het prijskaartje je niet bevalt, noem je het 'duur'.

En waarom valt het bedrag hoog uit? Omdat je de inkomsten van alle mensen die nu een eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp betalen en die niet terugvragen via de bijzondere bijstand (maar daar wel recht op hebben), in één klap kwijt bent.

Dat is een fantastisch resultaat in het kader van terugdringen van niet-gebruik! Voor datzelfde doel komen medewerkers van de gemeentelijke bijstand bij mensen op huisbezoek. Maar dat resultaat wordt hier voorgesteld als een 'dure' oplossing.

Het alternatief, waar het college voor kiest, is dat we de last bij individuele klanten neerleggen. Zij moeten allemaal, ieder voor zich, een beroep gaan doen op de bijzondere bijstand. Dat geeft voor hen een hoop rompslomp en leidt bovendien tot relatief hoge uitvoeringslasten.

Compensatie voor wegvallen 'algemeen gebruikelijke voorzieningen'

Het college stelt ook voor om woonvoorzieningen tot 200 euro helemaal aan niemand meer te vergoeden. Dan gaat het om voorzieningen als de verhoogde toiletpot, wandbeugels, (kantel)spiegels en antislipcoating in de douche. Ter compensatie stelt het college voor om de eenmalige jaarlijkse uitkering aan chronisch zieken, gehandicapten en ouderen met 50 euro te verhogen, naar 200 euro per huishouden per jaar.

Maar wanneer je als burger met een laag inkomen op enig moment een verhoogde toiletpot en twee beugels moet plaatsen, ben je een fors bedrag kwijt aan materiaal- en

installatiekosten. Dat zijn kosten die je dan in één keer moet ophoesten. Dan heb je niet zoveel aan een extraatje van 50 euro per jaar, dat waarschijnlijk allang verdampt is. Wij adviseren dan ook om een inkomensgrens te hanteren: verdien je minder dan deze norm, dan krijg je alle kosten vergoed. In dat geval lever je maatwerk voor mensen met de laagste inkomens. In het beleidsplan Wmo wordt maatwerk hoog in het vaandel gevoerd: maak dat waar.

Een additionele verhoging van de categoriale regeling met 50 euro, als generieke maatregel, zouden wij overigens van harte toejuichen.

Kosten

Als je kijkt naar het wegvallen van voorzieningen die als algemeen gebruikelijk worden bestempeld, dan compenseert het college nu: 60.000 euro via de bijzondere bijstand en 175.000 euro via een ongerichte, categoriale maatregel. Dat is dus bij elkaar 235.000 euro. Dat is maar een kwart van wat het idealiter zou moeten zijn, door het niet-innen van eigen bijdragen via het CAK.

Waar het college aan de ene kant het terugdringen van niet-gebruik propageert en bevordert, speculeert het in dit raadsvoorstel op massaal niet-gebruik van compensatie via de bijzondere bijstand.

In het geval van algemeen gebruikelijke voorzieningen compenseert het college ongericht, via een categoriale voorziening voor mensen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.

We vinden dat vreemd en eigenlijk niet te verkopen naar de klanten van de Wmo. Wij pleiten dus voor het inschakelen van het CAK. Daarmee moet er wel worden geschoven in de wensen, zoals uit bijgaand overzicht blijkt.

Dat schuiven met wensen willen we de gemeenteraad van harte in overweging geven. Mocht dat helemaal geen resultaat opleveren, dan sluiten wij aan bij het advies van de Adviescommissie Jeugd Maatschappelijke Opvang en Gehandicaptenbeleid (voorheen PGN) als variant die minimaal doorgevoerd zou moeten worden.